

Meelker beval aan om vóór het planten de poot een nieuw snijvlak te geven door een dunne schijf er af te hakken.

De afmetingen, waaraan een poot moet voldoen, zijn niet precies vast te leggen. Voorop moet staan dat het stevig materiaal betreft van een goede vorm en afkomstig van goed groeiende, gezonde bomen, die in het voorafgaande jaar niet door bladziekten zijn aangetast. Een rechte, 2,5 à 3,5 m lange poot van 12 à 16 cm omtrek, gemeten op 1 m hoogte, is goed, maar lichter materiaal is ook geschikt. Hoe beter de groeiomstandigheden, hoe zwaarder de poot mag zijn want hoe minder kans op uitdroging.

Tenslotte kan men zich nog afvragen hoe men aan poten komt. Er zijn verschillende mogelijkheden, zoals al eerder is opgemerkt:

1. *Knotpeppels of -wilgen*. De knoten moeten van een bekende, door de N.A.K.B. in de keuring betrokken cultivar zijn, anders loopt men het risico van ziekten en een slechte groei.
2. *Toppen en bovenste zijtakken van oudere bomen*. Hiervoor geldt hetzelfde als voor de knoten. De boom moet goed gegroeid zijn en mag niet te oud zijn (niet ouder dan 20 à 25 jaar), omdat anders geen goede groei van de poot wordt verkregen. Het voordeel van deze methode is dat men de volwassen boom kent en dus, anders dan bij knoten,

een idee heeft wat men van de poot kan verwachten.

3. *Beworteld plantsoen*. Men koopt dit bij de kweker en hakt de wortels er af. Het voordeel is dat men geplombeerd plantsoen krijgt, dus gezond, „raszuiver” en „rasecht”. Het is alleen een wat wonderlijk idee dat men duur beworteld plantsoen laat kweken om er vervolgens de wortels af te slaan. Toch moet deze methode als de beste worden beschouwd, omdat men aldus gekeurde poten krijgt.

In verband met het laatste komt een belangrijk punt naar voren: Het is gewenst dat de kwekers poten kunnen kweken en onder N.A.K.B. keur verkopen. Hoe ze deze poten moeten kweken is een geheel ander punt waarop we later nog wel eens terugkomen.

Samenvattend kunnen we het volgende zeggen:

Het gebruik van poten neemt de laatste jaren terecht toe. Het gaat hier om plantmateriaal dat goedkoop is in transport en bij het planten, vooral op zware en natte gronden. Poten mogen alleen op vochtige gronden worden gebruikt en moeten voor het planten geheel gesnoeid zijn. Hoe beter de groeiomstandigheden (goede grond, onkruidbestrijding), hoe meer kans op volledig succes. Poten moeten zo diep gestoken worden dat ze stevig staan. Van geval tot geval moet worden uitgemaakt hoe men het beste de poten kan maken.

Ir. V. Steenackers / De meerklonigheid van *Populus cv. Robusta*¹⁾

Assistent aan het Instituut voor Populierenteelt, Union Allumettiëre N.V., Geraardsbergen - België

Met veel belangstelling hebben wij in het eerste nummer van POPULIER het artikel gelezen van Ir. J. T. M. Broekhuizen, handelend over PROBLEMEN rond 'ZEELAND'. Schrijver bespreekt enkele mogelijke verschillen tussen de „gewone Robusta” en 'Robusta Zeeland'.

Daar deze beide „vormen” van 'Robusta' ook in België vermeerderd en aangeplant worden, evenwel onder de gemeenschappelijke naam van 'Robusta' of „Raverdeau”, kan het nuttig zijn enkele van onze bevindingen hier te vermelden. Inderdaad de 'Robusta Zeeland' komt overeen met onze „Groene Robusta” terwijl de gewone 'Robusta' overeenkomt met onze „Rode Robusta”.

Herkomst van 'Robusta'.

Rond de jaren 1890 heeft Simon Louis, boomkweker te Plantières-lez-Metz, in het Moselle departement, in zijn kwekerij één of meerdere goed groeiende populierenzaailingen gevonden. Niemand weet juist op welke wijze Simon Louis te werk is gegaan. Heeft hij stekken gesneden van één of van meerdere zaailingen? Heeft hij de stekken al dan niet vermengd?

Gedurende de laatste jaren hebben wij in de kwekerij van ons Instituut meerdere honderden nakomelingen van 'Robusta' kunnen observeren. Hieruit blijkt dat 'Robusta' een hybride is tussen een *P. deltoides* van het *angulata* type en een *P. nigra*.

De vegetatieve vermeerdering en de verspreiding van 'Robusta'. De kweker Simon Louis heeft de vermeerdering en later ook de verkoop van „*P. angulata cordata Robusta*” aangevat.

De verspreiding op grote schaal over geheel Europa dateert van de jaren na de eerste wereldoorlog.

In de meeste gevallen werd het stekmateriaal van hand tot hand doorgegeven, over de landsgrenzen heen.

Een eerste maal heeft de N.V. Union Allumettiëre populierenplanten gekocht in de kwekerij van Henri Raverdeau, in het jaar 1931, onder de naam van „*Populus Raverdeau Robusta*”. Een tweede maal heeft onze maatschappij stekken van 'Robusta' gekocht bij dezelfde kweker in 1948. Een zelfde materiaal werd ook door andere populierenplanters in de loop der jaren ingevoerd.

Enkele waarnemingen op deze 'Robusta'.

Gedurende de laatste jaren hebben wij meerdere waarnemingen uitgevoerd op jonge planten, dewelke wij bekomen hebben door de vermenigvuldiging van populieren „import 1931” of „Rode Robusta” en „import 1948” of „Groene Robusta”.

Alle waarnemingen werden noodzakelijkerwijze steeds uitgevoerd op een vergelijkbaar materiaal, gegroeid in éénzelfde milieu.

a. Botanische kenmerken en weerstand tegen ziekten.

In samenvatting geven wij hier enkele der voornaamste botanische kenmerken en de weerstand aan verschillende ziekten.

¹⁾ Opzoekingen gesubsidieerd door het Instituut voor wetenschappelijk onderzoek in Handel en Nijverheid.

van IERSEL Boomkwekerijen UDENHOUT

Uw leverancier voor alle soorten N.A.K.B. populieren in alle maten en leeftijden.

Licentiehouders voor Nederland van de Lõns populier.

	Robusta „Rood” Import 1931	Robusta „Groen” Import 1948
scheut	Bruin-grijs	Grijs-groenachtig hoekiger
knoppen	scherp verlengd	stomp afgerond
bladsteel en nerven	rood gem. lengte steel = 6.7 cm	groen-rood gem. lengte steel = 8.2 cm
bladeren	gem. breedte 14.8 cm gem. lengte 14.6 cm oppervlakte: 146.2 cm ²	16.9 cm 16.6 cm 181.9 cm ²
zijtwijgen	230 scheuten op 451 heb- ben zijtwijgen gevormd; een gemiddelde van 5 twijgen per scheut.	7 scheuten op 463 hebben zijtwijgen gevormd; een middelde van 2 twijgen per scheut
roest	uiterst gevoelig	matig gevoelig
Marssonina	vrij gevoelig	matig gevoelig
Dothichiza	zeer gevoelig	matig gevoelig

De afmetingen der bladeren werden begin september gemeten op gelijkwaardige bladeren, genomen in het midden van één-jarige scheuten.

b. Enkele groeimetingen.

Alhoewel wij slechts beschikken over metingen uitgevoerd op één- en tweejarige planten, is het toch nuttig deze resultaten te vermelden.

In de jaren 1954 en 1955 hebben wij enkele lengtemetingen gedaan van één- en tweejarige scheuten en bovendien dikte-metingen op tweejarige planten.

	Lengte 1e jaar cm	Lengte 2e jaar cm	Totale lengte cm	Diameter jaargrens mm	Diameter basis mm
Robusta „rood”	68.5	154	222	19	36.6
Robusta „groen”	60.0	150	210	21.7	37.3

Vervolgens vermelden wij enkele metingen in 1962-63 uit-gevoerd op een uitgebreid materiaal van één- en tweejarige planten.

	éénjarige		tweejarige		
	Lengte cm	Dikte basis mm	Lengte cm	Dikte jaargrens mm	Dikte basis mm
Robusta „rood”	85.5	13.1	293	22.4	36.4
Robusta „groen”	81.0	13.8	291	23.2	47.0

Zowel de éénjarige als de tweejarige planten van de „Rode Robusta” zijn telkens iets groter dan deze van de „Groene Robusta”.

Wat de dikte betreft is het evenwel omgekeerd.

De gemiddelde dikte aan de basis van tweejarige „Rode Robusta” bedraagt 36.4 mm.

De gemiddelde dikte aan de basis van tweejarige „Groene Robusta” bedraagt 47.0 mm.

Samenvatting en conclusies.

1. De oorsprong van 'Robusta' en zijn al of niet meerklonig zijn is geschiedkundig niet meer te achterhalen.
2. 'Robusta' werd onder meerdere namen vermeerderd en verspreid. De „gewone Robusta” noemen wij gemakkelijks-halve „Rode Robusta”. De 'Zeeland' draagt een in België niet gebruikte naam. Dit in de eerste plaats omdat in de praktijk bijna geen onderscheid wordt gemaakt. Wij noemen deze populier in het kader van onze opzoekingen „Groene Robusta”.
3. Volgens onze opvattingen zijn de botanische verschillen, en zeker de verschillen in gevoeligheid aan de onderscheidene ziekten, voldoende groot om van twee verschil-lende *populierenklonen* te spreken. Dit terwijl J. Broekhuizen eerder geneigd schijnt te zijn eventuele verschillen toe te schrijven aan de zgn. ouderdomsverschijnselen. In dit verband zou het interessant zijn volgende twee experi-menten op te zetten.
 - a. Een vermeerdering van beide populieren door middel van *groenstekken*, gegroeid op het cambium. Op deze wijze kunnen wij het jeugd stadium vergelijken van de beide populieren. Eventuele invloeden van de verouderingsverschijnselen zijn alzo uitgesloten.
 - b. De beide mannelijke 'Robusta' kruisen met éénzelfde vrouwelijke deltoides, welke zo homogeen mogelijk is in haar eigenschappen. Een vergelijkende studie der *twee nakomelingschappen* kan ons eveneens voldoende inlichten over het al of niet verschillend zijn van de twee „vormen” of „klonen”.
4. Het aantal in Nederland en in België bestaande opstanden van 'Robusta' is zo belangrijk dat deze proeven gewettigd zijn, en dit des te meer zo later moest blijken dat er tevens verschillen bestaan in aanwas en houtkwaliteit.

Opmerking.

Het blijkt dat de Heer Steenackers tot andere resultaten komt dan ondergetekende. Er is daarom besloten, dat de problemen rond 'Zeeland' in gezamenlijk overleg verder zullen worden onderzocht omdat dit zowel voor de kwekers als de telers van belang is. Als de oplossing is gevonden, hoort U daarvan zeker.

Ir. J. T. M. Broekhuizen

Gebres. J. C. & P. C. van 't Westeinde

Kwekerij „Westhof”

's-Heer Arendskerke (Z.) - Telefoon 01106-219

Specialiteit:

Populieren

nuts-laanbomen